

4. april 2016

Statusnotat vedr. ansøgning om BID som frikommuneforsøg

Der er blandt de danske kommuner og hos private aktører et stort ønske om, at få udviklet og afprøvet nye rammer for offentlige-private samarbejder, på en måde der styrker vækst og byudvikling i forskellige byområder i Danmark.

Realdania har gennem de senere år arbejdet på at fremme kendskabet til BID-modellen i Danmark. BID er en velafprøvet samarbejdsmodel fra lande som England, Tyskland, Canada, New Zealand mv. hvor den har skabt interessante resultater. Som led i dette arbejde har Realdania By & Byg udgivet informationsmateriale om emnet samt afholdt en konference herom i foråret 2015 med ca. 100 deltagere fra kommuner, forskellige erhvervsorganisationer og ministerier.

KL er, som kommunernes interesseorganisation, optaget af, hvordan udviklingen af byerne i endnu højere grad end i dag, kan bidrage til at skabe rammerne for den vækst og udvikling, der er behov for i hele landet. KL arbejder med byerne som vækstdriver fra flere forskellige vinkler, og har blandt andet i januar 2016 lanceret et turismeudspil med en række konkrete anbefalinger til hvordan væksten i turismeerhvervet kan styrkes. Herunder også hvordan en udvikling af (kyst)byerne kan fremmes gennem højere grad af offentligt/privat samarbejde, hvor en væsentligt anbefaling til regeringen er, at man hurtigst muligt skaber hjemmel til at afprøve BID i en dansk kontekst.

Det er både Realdania By & Bygs og KL's vurdering, at BID har potentiale til at blive et redskab til værdiskabelse i danske byer – både hvad angår økonomi og levevilkår-, på en måde, der både styrker mobiliseringen af en bred vifte af private aktører og giver mulighed for mere langsigtede, strategiske samarbejder mellem offentlige og private.

Realdania By & Byg og KL er nu gået sammen med en række kommuner om at arbejde videre med at afprøve BID's i Danmark. Kommunerne har i den forbindelse udpeget konkrete områder hvor de, i tæt samarbejde med de private aktører, ønsker at afprøve BID. I de fleste kommuner vil en 100% realisering af BID kræve en forsøgshjemmel, og det er nu besluttet at ansøge om at få BID afprøvet inden for frikommuneordningen.

Det nye BID netværk, dvs. kommunerne¹, repræsentanter fra lokale, private partnere, KL og Realdania By & Byg mødtes første gang i Odense i november 2015 til en fælles drøftelse af potentialer og udfordringer i de forskellige BID-områder der ønskes etableret. Næste fælles aktivitet er en studietur til England i maj 2016, hvor der hentes inspiration fra forskellige engelske BID's. Læringerne fra studieturen indgår efterfølgende i en erfaringsopsamling, der indgår som en del af ansøgningen til frikommuneforsøget, og som en del af beslutningsgrundlaget for det videre arbejde med BID.

¹ Følgende kommuner var repræsenteret på mødet: København, Gladsaxe, Odense, Århus, Ålborg, Varde og Hjørring.

Efter aftale mellem KL og regeringen iværksættes en ny frikommuneordning i foråret 2016. Ansøgningsfristen herfor er d. 1. juni 2016. I regi af BID netværket arbejdes der på en fælles ansøgning om at få frikommunestatus med henblik på at udvikle og afprøve en eller flere BID versioner tilpasset særlige danske forhold og rammevilkår.

Indhold og proces for ansøgning om BID som frikommuneforsøg

I det følgende gives et overblik over rammerne i frikommuneordningen, forventede ansøger kommuner samt et forslag til rollefordeling i den kommende ansøgningsproces.

Generelt om frikommuneforsøg i perioden 2016-2019

Det nye frikommuneforsøg organiseres i netværk af op til 6 frikommuner, der samles om at lave forsøg inden for fælles temaer.² Hvert netværk fokuserer således på ét tema, som de deltagende kommuner ønsker at arbejde med. Dette skal understøtte en fokuseret og sammenhængende forsøgsindsats på prioriterede områder.

Netværkssamarbejdet har desuden til formål at fremme fælles idéudvikling og videndeling. Frikommunerne i et netværk samarbejder således om nytænkning af indsatsen og udvikling af nye forsøg. Alle kommuner i et netværk gennemfører ikke nødvendigvis de samme forsøg, men deler viden og idéer.

I udvælgelsen af frikommunenetværk lægges vægt på, at kommunenetværkets idéer fremstår perspektivrige, samt at de har et højt ambitionsniveau, herunder at oplæggene til mål og indsatser er ambitiøse.

Der lægges også vægt på, at kommunerne har indtænkt en proces for fælles udvikling af forsøg og gensidig læring, samt har fokus på at anvende evt. viden om, hvad der virker. Det vil endvidere blive tilstræbt at udpege kommuner, der varierer i både størrelse og geografisk placering.

Frikommunerne forpligter sig til konkrete, ambitiøse målsætninger for indsatsen, som hver frikommune fastsætter ud fra estimerede baselines. Målene operationaliseres og forfines i netværkene. Fokus på baselines og konkrete mål for indsatsen sigter på at tilvejebringe et godt grundlag for den løbende opfølgning og evaluering.³

Ansøgningskrav samt tidsfrister

Der er ingen formkrav til ansøgningen. Hvert frikommunenetværk skal i sin ansøgning beskrive centrale og fælles udfordringer samt gerne beskrive overordnede lovgivningsmæssige barrierer for at håndtere udfordringerne på nye og effektive måder.

I ansøgningen skitseres mulige løsninger, og der opstilles som nævnt ambitiøse mål for indsatsen ud fra estimerede baselines, som skal muliggøre løbende opfølgning på forsøgenes resultater i netværkene.

² Én kommuner kan sagtens deltage i flere netværk.

³ Fra Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside [www.....](http://www.ssi.dk)

I ansøgningen skal der udpeges en netværksansvarlig frikommune, som har det overordnede ansvar for netværkets fælles aktiviteter, og som kan fungere som regeringens kontakt til frikommunenetværket. Det er dog også en mulighed at aftale, at flere kommuner deler netværksansvaret, eller at netværksansvaret går på skift efter en konkret plan.

Ansøgningsfristen til godkendelse af et frikommunenetværk er d. 1. juni 2016.

Når regeringen har udpeget de syv frikommunenetværk vil der herefter skulle udarbejdes ansøgninger om de konkrete forsøg, som den enkelte netværkskommune ønsker at gennemføre.

Hjemlen til de nye frikommuneforsøg vil dels være de eksisterende forsøgs- og dispensationsbestemmelser i sektorlovgivningen, dels en ny frikommunelov, hvori regeringen vil fremlægge forslag til nye hjemler til konkrete forsøg. Af hensyn til lovgivningsprocessen vil der være løbende halvårslige ansøgningsrunder, dog således at de nye frikommuneforsøg kan løbe i mindst to år, inden de ved udløbet af det nye frikommuneforsøg ved udgangen af 2019 skal evalueres.

Ansøgningsfristen for de specifikke BID-forsøg er d. 1. november 2016 og fortløbende

Status på deltagende kommuner:

De kommuner der pt. har givet positivt tilsagn om at deltage i en frikommuneansøgning er:

Kommune	Kontaktperson	E-mail	Telefon
Odense	Kristian Laurbjerg	kla@odense.dk	51 16 16 18
Ålborg	Bodil Henningsen	bodil.henningsen@aalborg.dk	9931 2235
Varde	Jørgen Nielbæk	joni@varde.dk	30 590 595
Frederiksberg	Jesper Dahl	Jeda02@frederiksberg.dk	

Kommuner der pt. er i gang med intern afklaring vedr. deltagelse i frikommuneansøgningen:

Kommune	Kontaktperson	E-mail	Telefon
København	Jacob Hjuler Tamsmark	E60T@tmf.kk.dk	20594225
Århus	Lone Dannerby	ldp@aarhus.dk	20362336

Kommuner, der ønsker at deltage i et udvidet netværk tilknyttet frikommuneforsøget, men som alene arbejder med et frivilligt BID og dermed ikke forventes at indgå som ansøgerkommune:

Kommune	Kontaktperson	E-mail	Telefon
Gladsaxe	Anne Hertz Dahlgren	anneda@gladsaxe.dk	39 57 50 41

Hjørring	Dorte Woldbye	dorte.woldbye@hjoerring.dk	41 22 32 32
----------	---------------	--	-------------

Lidt om ansøgningens indhold samt koordinering på tværs af BIDs/kommuner

Den hidtidige dialog med de relevante ministerier har vist, at en vigtig udfordring ift. at få en BID ansøgning imødekommet, er håndteringen af det tvangslignende element der ligger i et forpligtigende BID. Dette uagtet at vi allerede i dag ofte betragter forpligtigende grundejerforeninger som en naturligt forudsætning, når vi planlægger for nye byområder eller anvender byomdannelsesreglerne.

Der er derfor behov for allerede i den overordnede ansøgning, at få skitseret nogle fælles rammer for forsøget for så vidt angår centrale emner som økonomisk belastning for den enkelte ejendoms ejer/lejer (set ift. gevinster for samme), mulighederne for mindretalsbeskyttelse mv.

Disse problemstillinger bør være reflekterede både i det generelle ansøgningsmateriale samt i de vedlagte (foreløbige) beskrivelser af de enkelte BID's der ønskes afprøvet i netværket. Det er selvsagt helt centralt, at de forskellige beskrivelser fremstår afstemte i den endelige ansøgning, forstået som at de enkelte BIDs der efterfølgende søges hjemmel til, ligger inden for rammerne af den fælles ansøgning. Det bør samtidig sikres at den fælles ansøgning bliver så rummelig at frikommunenetværket muliggør flere forskellige BID modeller, tilpasset den lokale kontekst, målsætning(er), sammensætningen af ejerkredsen mv.

Kommunerne i BID netværket har allerede tilkendegivet hvorvidt man ønsker at afprøve et forpligtigende BID (hvor grundtanken er at et evt. mindretal, der ikke ønsker et BID, forpligtiges til at deltage alligevel) eller et frivilligt BID (hvor grundtanken er at det kun er dem der tilslutter sig et BID som også omfattes af BID'et).

Som eksempel på variationer af det forpligtigende BID kan fx tænkes en *basismodel* hvor det bliver muligt at etablere en grundejer/lejerforening i område med et minimumskontingent for alle der alene går til administration og udvikling af forretningsplan, der efterfølgende finansieres af frivillig kontingenter samt eksterne bidrag. Eller der kan tænkes i en *fuld model* med obligatoriske ”større” bidrag til at gennemføre forretningsplanen, suppleret med eventuelle eksterne bidrag.

Oplæg til fordeling af roller og opgaver frem til ansøgningsfristen d. 1. juni

Grundet den korte tidshorisont samt emnets kompleksitet er der behov for en tæt koordinering i ansøgningsprocessen. Der vil blive aftalt møder mv. efter behov og på baggrund af tilbagemeldingerne fra kommunerne.

Det foreslås, at KL og Realdania By & Byg i ansøgningsperioden forsætter den hidtidige koordinerende og vidensopbyggende rolle i BID netværket. Det er KL, der er den styrende

part i ansøgningsforløbet, understøttet af Realdania By & Byg. Dette indebærer at de to parter:

1. Er pennefører på den fælles ansøgning, i tæt dialog med de deltagende kommuner, herunder står for at sikre koordinering og fælles retning i ansøgningsmaterialet,
2. Forestår basis analyse af forskellige modeller for legitimitet, afstemningsprincipper, økonomisk byrdefordeling der kan anvendes både i ansøgningsmaterialet samt i den efterfølgende udvikling af de konkrete BIDs.
3. Koordinerer netværkets øvrige aktiviteter, herunder initiativer der fremmer en positiv modtagelse af en BID ansøgning

Ad 1)

KL skriver den fælles ansøgning – i samarbejde med Realdania By & Byg og med væsentligt input fra netværkskommunerne. Ansøgningen sendes ad to omgange til netværkskommunerne til hhv. fælles kommentering samt endelige administrativ godkendelse inden fremsendelse til Social- og Indenrigsministeriet, jf. tidsplan.

Ad2)

COWI samt Rønne og Lundgreen er tilkøbt til udredning af:

- Legitimitet, dvs. hvilket mandat, der delegeres til BID organisationen, og hvorvidt det accepteres at BID kan fremme offentlige interesser. I hvilket omfang er erhvervslivets og lokalsamfundets interesser sammenfaldende og modstridende?
- Afstemningsprincipper, dvs. hvordan man sikrer gennemsigtige, repræsentative og retfærdige beslutningsprocesser i et BID;
- Økonomisk byrdefordeling, dvs. hvor stor økonomisk belastning et BID pålægger ejendomsejere og ejendomslejere, og evt. grænser for hvor meget disse ufrivilligt kan pålægges.

Derudover bliver det skitseret hvordan man kan opfylde disse tre principper ved etablering af en BID model i dansk kontekst.

Opgaven ventes afsluttet medio maj 2016, men med løbende inddragelse af delresultater i ansøgningsprocessen.

Ad 3)

Koordinering af tiltag der skal fremme et positivt tilsagn på ansøgningen om et BID frikommunenetværk.

Netværkskommunernes opgaver i samme periode er at:

1. Opnå politisk godkendelse til at indgå i en ansøgning om et BID frikommunenetværk,
2. Lave en beskrivelse af det konkrete BID der ønskes etableret i kommunen som kan vedlægges ansøgningen som bilag,
3. Bidrager aktivt til at fremme en positiv modtagelse af BID ansøgningen.

Ad 1)

Den endelige ansøgning skal være politisk godkendt i ansøgerkommunerne. Nærværende statusnotat kan evt. vedlægges som bilag til den politiske behandling.

Ad 2)

Det fremgår allerede af de tidligere afsnit i dette notat hvilke temaer der skal adresseres i en kommende ansøgning. Det bliver vigtigt at hver enkelt kommune i deres foreløbige beskrivelser af deres forsøgs BID forholder sig til:

- Hvilke centrale udfordringer kommunen oplever i dag?
- Hvilke overordnede lovgivningsmæssige barrierer der findes for at håndtere udfordringerne på nye måder?
- Hvilke målsætninger kommunen har for BID forsøget?
- Evt. data eller overvejelser om baselines der kan danne baggrund for identificerede målsætninger?
- Angivelse af hvilke centrale eksterne samarbejdspartnere, der indgår i projektet samt skriftlige interessetilkendegivelser fra disse. Se tidligere fremsendte forslag til indhold i interessetilkendegivelserne fra eksterne parter.

Hver enkelt BID beskrivelse vedlægges som bilag til den endelige ansøgning.

Ad 3)

At bruge eventuelle politiske kontakter, erhvervskontakter mv. til at fremme en positiv stemning omkring afprøvning af BID's i Danmark.

Forslag til tidsplan frem til 1. juni

Aktivitet/Tid	Uge 14	Uge 15	Uge 16	Uge 17	Uge 18	Uge 19	Uge 20	Uge 21
Udarbejdelse af ansøgningsmateriale ⁴	X	X	X	X				
Samlede ansøgningsmateriale til kommentering					X	X		
Studietur						X		
Færdiggørelse samt endelig godkendelse af ansøgning							X	X
Fællesmøde i netværket juni								

⁴ Både det fælles materiale samt beskrivelserne af de enkelte BIDs.

(nærmere dato afventer)								
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Det første udkast til beskrivelser af de enkelte BIDs fremsendes til KL senest **FREDAG D. 15. APRIL**. Dette giver den fornødne tid til afstemning, dialog mv.

Opgave- og rollefordeling efter d. 1. juni

Som tidligere nævnt skal der i ansøgningen udpeges en netværksansvarlig frikommune, som har det overordnede ansvar for netværkets fælles aktiviteter, og som kan fungere som regeringens kontakt til frikommunenetværket. Det er dog også en mulighed at aftale, at flere kommuner deler netværksansvaret, eller at netværksansvaret går på skift efter en konkret plan.

I ansøgningsprocessen skal det således afklares hvilken model der foretrækkes her. Tillige er det kommunerne der samlet står som ansøgere, og ikke KL eller Realdania By & Byg, hvilket også betyder at kommunerne, såfremt ansøgningen imødekommes får en voksende rolle i gennemførelsen af frikommuneforsøget.

KL og Realdania By & Byg vil indtil fremsendelse af ansøgningen bidrage med ovenstående beskrevne ressourcer, i form af medarbejdertimer samt tilkøb af konsulenttydelser til den beskrevne opgave

Derudover vil de to parter arbejde for at finde ekstern finansiering til forskellige understøttende aktiviteter i BID netværket *efter d. 1. juni*, herunder fx evaluering og videndeling i netværket.

En endelig afklaring af om der kan findes midler hertil vil bl.a. ske på baggrund af erfaringsopsamlingen fra studieturen og kan tidligst forventes juni/juli 2016.